

Особено изобилна, че става дори дотеглива, е тази философска реторика въ „Сърдце на сърдцата“:

Никой вихъръ
свещений пламъ на идеала нѣма
да угаси — отъ Божий духъ е искра
той: Божий духъ изъ мрака битието,
що е извикалъ — въ свѣтлина животъ
да заживѣй...

Не правятъ изключение въ това отношение „Успокоениятъ“ и „Симфония на безнадеждността“, разкриващи философията на отчаянието, може би най-хубавитѣ Славейкови философски поеми. Интересно е, че теоретикътъ и проповѣдникътъ на оптимистична философия е особено убедителенъ, когато разкрива безднитѣ на човѣшкото безсилие и отчаяние — едно указание, че самъ той не веднѣжъ е стоялъ надъ тѣхъ и е изпиталъ ужаса имъ.

Съ каква внушителна Есхилowska сила е представена трагичната съдба на човѣка и на Прометея въ тѣзи буйни патетични монолози, скулптурния образъ на титана, мѣчно отдѣлимъ отъ планинскитѣ скали и чалове, поставенъ въ наша обстановка — на Балкана! И ако въ поемата имаше по-малко тъмни мѣждрувания и словесни кривуличения и замрежвания като:

На тежки кръстъ на ведра безнадеждность
разпнать азъ на тъмната скала,
на халосна надежда ти привързанъ,
на себе си ти жертва, азъ на тебъ...

тя би била наистина завършена симфония на отчаянието. Възможность да бѣде такава виждаме и въ „Успокоения“, композирана съ